

ಎನ್ನ ಶಿರ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವನೊರಸೊರಸೆ ಭೇದವಿಲ್ಲಯ್ಯಾ
ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಕಪಟ, ಎನ್ನ ಮನದ ವಿಕಾರ
ನಿಮ್ಮ ಅಂಗುಷ್ಠದ ಕೊನೆಯ ಸೋಂಕಲೊಡನೆ
ಹರಿದುಹೋಹುದು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದ ಬೆಳಕು ಕಂಡು
ಎನ್ನಂಗದ ಕತ್ತಲೆ ತೊಡೆದಿತ್ತು.

ಮಾನವನ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕತ್ತಲೆಯಿದ್ದಂತೆ. ಪರಶಿವನ ಶ್ರೀಪಾದದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಆ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ನಾವು ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರಶಿವನ ಶ್ರೀಪಾದದ ಬೆಳಕನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆತನ ಶರಣರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ನಮಗೆ ನೆರವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಬಸವಣ್ಣ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದ್ವಾರ:

**ಸೂರ್ಯನುದಯ ತಾವರೆಗೆ ಜೀವಾಳ
ಚಂದ್ರನುದಯ ನೆಯ್ಕಿಲೆಗೆ ಜೀವಾಳ
ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಬರವೆಮಗೆ ಪ್ರಾಣಜೀವಾಳವಯ್ಯಾ**

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡರು ಶರಣರು. ಅಂತಹ ಶರಣರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮನವು ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ, ಪರಶಿವನು ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವವರೆಗೆ, ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆನ್ನುತ್ತ, ದೈವೀಪಥದ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗ ಬೇಕು. ತನುವನೊಪ್ಪಿಸಿದ, ಮನವನೊಪ್ಪಿಸಿದ, ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿದ ಶರಣರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ

ಬರವಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯಬೇಕು. ಕಾಯದ ಕರ್ಮದ ಫಲ ಭೋಗವು ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಶರಣರ ಕರುಣೆ ಹರಿದು ಬರಬೇಕು. ಶರಣರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ-ಕಿರಿಯ ಭೇದವೂ ಇರಲಾರದು. ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

**ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಕತ್ತಲೆ ಹಿಂಗಿತ್ತು, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ
ಇಂದಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ತನುಮನಧನದ ಲೋಭವಳಿದು ತಳಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು;
ಇಂದಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನನೆಡೆಗೊಂಡ ಅಹಂಕಾರ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತು
ಇಂದಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ
ತೃಪ್ತಿಯ ತೆರನ ನೀನು ತೋರಿದೆಯಾಗಿ
ನಾನು ಬದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ**

ಕಾಯದ ಕತ್ತಲೆಯು ಹಿಂಗಿ, ತನುಮನದ ಲೋಭವಳಿದು, ಎಡೆಗೊಂಡ ಅಹಂಕಾರವು ತೊಲಗಿ ಪರಶಿವನಿಂದೊದಗುವ ತೃಪ್ತಿಯ ಪಥವನ್ನು ಶರಣರು ನಮಗಾಗಿ ತೋರಬಲ್ಲರು.

ಕಾಯದ ಕಳವಳದ ಮರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅವಗುಣಗಳಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಪರಶಿವನ, ಆತನ ಶರಣರ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವಗುಣಗಳು ಅಳಿಯುವುವೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಮನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ನಲಿವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಅವಗುಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಗೆಲುವನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಭಕ್ತನು ತಾನು ಮುಕ್ತ ಶರಣನಾಗುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಆಧಾರ: **ವೀರಶೈವ ಪಥ**, ಪ್ರೊ. ಸ. ಸ. ಮಾಳವಾಡ)

ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ

ಶಿಕಾಗೋದ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಂತರ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಜಗತ್ತನ್ನಿರ್ದರಾದರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಶಿಕಾಗೋ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಅವಿರತವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಂತ್ವನವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಬಂದವರಿಗೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಿಸಾಸುಗಳಿಗೆ, ಕೇವಲ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಬಂದವರಿಗೆ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಜನಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಮನೋಜ್ಞ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೇರಿ ಲೂಯಿಸ್ ಬರ್ಕ್ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸನಿಹದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕಂದು ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಆರು ವರ್ಷದ ಮಗಳೊಡನೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ, ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಅವರೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಆಕೆಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅಂದಿನಿಂದ ತಾಯಿಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಮಗಳು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಥೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಇದಾಗಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದುಹೋದವು. ಮಗಳಿಗೆ ಈಗ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ತಾಯಿಯು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. “ನಿನ್ನ ಈ ಹಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರ ನೆನಪಿದೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅವಳ ನೆನಪಿನ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹಚ್ಚಹಸಿರಾಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಪತಿಯೊಡನೆ ಫಿಲಿಡೆಲ್ಫಿಯಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯರ ನೆನಪು ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತು. ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತಳಾದಳು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಮೇರಿಕೆಯ ವಾಸದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅದೆಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲವೇ? ಅವರ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಕ ಭೇಟಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಒಂದು ನೋಟ ಕೂಡ, ಅದೆಷ್ಟು ಜನರ ಜೀವನಗಳಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಂದಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿದ ವಿಷಯ. (ಆಧಾರ : ‘A Gift Unopened’ by Eleanor Stark ; ಸಂಗ್ರಹ : ಕುಮಾರಿ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ)

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊದಲ ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಜ್ಞಾನಪ್ರಧಾನವಾದುವು. ಮುಂದಿನ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಭಕ್ತಿಪ್ರಧಾನವಾದುವು. ಮೊದಲ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ (ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ) ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕರ್ಮವು ಹೇಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜ್ಞಾನಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನವೇ ಮುಖ್ಯ. ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನಗೆ ತಾನೇ ಹೊಣೆ, ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವನ ಧೋರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ಸಹಾಯಹಸ್ತ ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ಋಣಮೋಚನಕರ್ತಾರಃ ಪಿತುಃ ಸಂತಿ ಸುತಾದಯಃ |
ಬಂಧಮೋಚನಕರ್ತಾ ತು ಸ್ವಸ್ಮಾದನ್ಯೋ ನ ಕಲ್ಪನ ||
ಮಸ್ತಕಸ್ತಭಾರಾದೇರ್ದುಃಖಮನ್ಯೈರ್ನಿವಾರ್ಯತೇ |
ಕ್ಷುಧಾದಿಕ್ಯತದುಃಖಂ ತು ವಿನಾ ಸ್ವೇನ ನ ಕೇನಚಿತ್ ||
ಪಥ್ಯಮೌಷಧಸೇವಾ ಚ ಕ್ರಿಯತೇ ಯೇನ ರೋಗಿಣಾ||
ಆರೋಗ್ಯಪ್ರದಿದ್ಯೃಷ್ಟಾಸ್ತು ನಾನ್ಯಾನುಷ್ಠಿತಕರ್ಮಣಾ||
(ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ, ೪೧,೪೨,೪೩)

“ತಂದೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲವನ್ನು ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರು ತೀರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಅವನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅನ್ಯರಿಂದಾಗದು. ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಭಾರವನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ

ಹಸಿವಿನ ದುಃಖವು ಬೇರೆಯವರು ಉಣ್ಣುವುದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಥ್ಯ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಸೇವನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ರೋಗಿಯು ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇತರರು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೂ ಅವನ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.”

ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ನ ಕರ್ತೃತ್ವಂ ನ ಕರ್ಮಾಣಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಸೃಜತಿ ಪ್ರಭುಃ |
 ನ ಕರ್ಮಫಲಸಂಯೋಗಂ ಸ್ವಭಾವಸ್ತು ಪ್ರವರ್ತತೇ ||
 ನಾದತ್ತೇ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ಪಾಪಂ ನ ಚೈವ ಸಕೃತಂ ವಿಭುಃ |
 ಅಜ್ಞಾನೇನಾವೃತಂ ಜ್ಞಾನಂ ತೇನ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಜಂತವಃ||
 (ಶಿ: ೧೪,೧೫)

“ಪ್ರಭುವು (ಭಗವಂತನು) ಜನರ ಕರ್ತೃತ್ವ ವನ್ನಾಗಲಿ, ಕರ್ಮಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಕರ್ಮಫಲದ ಸಂಬಂಧವನ್ನಾಗಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಭಗವಂತನು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಪಾಪವನ್ನಾಗಲಿ, ಪುಣ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುವು.”

ಕರ್ತೃತ್ವವು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ಜಡವಾದುದರಿಂದ 'ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ' ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಅದರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಕ್ರಿಯೆ. ಆತ್ಮನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನೂ ಅನಂತನೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಂತ ಅಹಂಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕರ್ತೃತ್ವಭಾವವು ಒಂದು ಭ್ರಮೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ತೃತ್ವಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಇತರರ ಮೇಲೂ ಅದನ್ನು ಆರೋಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮರದ ಕೊಂಬೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮುರಿದುಬಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮರವನ್ನು ಬೈಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದರೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ರೇಗಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೀಳುವ ಕೊಂಬೆಯು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊಡೆಯುವ ಕೈಯೂ ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮಫಲಸಂಯೋಗವೂ ಪ್ರಕೃತಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜವಾಬ್ದಾರನ್ನಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಕೈ ಸುಡಲೇಬೇಕು. ಸುಡುವುದು ಬೆಂಕಿಯ ಸ್ವಭಾವ. ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೈಯ ಸ್ವಭಾವ. ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪೇ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ ನಿಯಮವನ್ನೇ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಲೇಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು. ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಅದರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಜಿಕೊಂಡು ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬರುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಶ್ರೀಧರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: **ಅನಾದಿ ಅವಿದ್ಯಾಕಾಮವಶಾತ್ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸ್ವಭಾವಂ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಕಂ ಉತ್ಪಾದಯತಿ ಇತ್ಯರ್ಥಃ** - “ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ವಶವಾಗಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈಶ್ವರನು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ತಾನೇ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.” ಈಶ್ವರನು ಕರ್ಮಪ್ರೇರಕನೇ ಹೊರತು, ಕರ್ಮಕಾರಣನಲ್ಲ - ಯಂತ್ರ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೆಲೆಯ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿನಿಮಾ ಬೇಡ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಅವರು ಎಳೆದುತರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುವವರನ್ನೂ ಅವರು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮಗೆ ನಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತುಂಬ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ: “ನಾವೇ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೊಣೆಗಾರರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ - ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀವು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತೀರಿ? ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು. ನೀವು ಏನಾದರೂ ಆಗಿರಿ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು. ನೀವು ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಎಂದು ಹೊಣೆಗಾರರಾಗುವವೋ ಆಗ ನಮ್ಮ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮತ್ತಾರನ್ನೂ ಸೆಳೆಯದೆ ಇರುವಾಗ, ದೂರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾವ ದೆವ್ವವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ

ಸಾಕಾರ ದೇವರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ, ನಾವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊಣೆಗಾರರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಮ್ಮ ಶೀಲದ ಭವ್ಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಹೊಣೆ.” (ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪುಟ ೪೦)

ಇದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತ ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠವು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ:

ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಂ ಪ್ರೇರಯತ್ಯೇವಮಿತ್ಯನರ್ಥಕುಕಲ್ಪನಾ |

ಯಃ ಸ್ಥಿತೋ ದೃಷ್ಟಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯೋಽಸೌ

ದೂರತೋಽಧಮಃ || (೨ : ೬ : ೨೯)

“ನನ್ನನ್ನು ಯಾವುದೋ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ” ಎಂಬ ಅನರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಾರು ವಾಸ್ತವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ತಾನೆಯೋ ಅಂತಹ ಅಧಮನನ್ನು ದೂರವಿರಿಸಬೇಕು.”

ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ‘ದೈವ’ ಅಥವಾ ‘ಅದೃಷ್ಟ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅದು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠವು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ:

ಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಪುರುಷೇಣೇಹ ಫಲಸ್ಯ ಫಲಶಾಲಿನಾ |

ಶುಭಾಶುಭಾರ್ಥಸಂಪತ್ತಿದೈವಶಬ್ದೇನ ಕಥ್ಯತೇ || (೨ : ೯ : ೪)

“ಸಾರ್ಥಕ ಪುರುಷಾಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಡೆದ ಶುಭಾಶುಭ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ದೈವವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು.”

ಹಾಗಾದರೆ ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿ? ಭಗವದನು ಗ್ರಹಕ್ಕೂ ನಾವು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಕೈದಿಯು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಅವನ ಶಿಕ್ಷಾವಧಿ ಕಡಮೆಯಾಗಬಹುದು.

ಇದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಉದ್ಧರೇದಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಂ ನಾತ್ಮಾನಮವಸಾದಯೇತ್ |

ಆತ್ಮೈವ ಹ್ಯಾತ್ಮನೋ ಬಂಧುರಾತ್ಮೈವ ರಿಪುರಾತ್ಮನಃ ||

ಬಂಧುರಾತ್ಮಾತ್ಮನಸ್ತಸ್ಯ ಯೇನಾತ್ಮೈವಾತ್ಮನಾ ಜಿತಃ |

ಅನಾತ್ಮನಸ್ತು ಶತ್ರುತ್ವೇ ವರ್ತೇತಾತ್ಮೈವ ಶತ್ರುವತ್ || (೬ : ೫-೬)

“ತನ್ನಿಂದಲೇ ತನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕುಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತನಗೆ ತಾನೇ ಮಿತ್ರ, ತನಗೆ ತಾನೇ ಶತ್ರು. ಯಾರು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಗೆದ್ದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅವನಿಗೆ ಅವನೇ ಮಿತ್ರ. ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಜಯಿಸದವನಿಗೆ ತನ್ನಾತ್ಮವೇ ಶತ್ರುವಿನಂತೆ ದ್ವೇಷಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.”

ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಭಾಗವನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ, ‘ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠ’ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: **ಆತ್ಮಾತ್ಮನಾ ನ ಚೇತ್ತಾತ್ಮದ್ವಯೋಽಪಿ ನೇತರಃ |** “ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಬೇರಾವ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.”

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇತರರನ್ನು ದೂರುವ ಸ್ವಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಈಗಿನ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕಾರಣ, ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಾರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾರಣ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೂರನ್ನೂ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಅಡಚಣೆಯೊಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ನದಿಯು ಎಲ್ಲ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಡಚಣೆಗಳುಂಟಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇತರರನ್ನೇ ದೂರುತ್ತ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಗತಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವು ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕ. ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗುವ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಡುವೆಯೇ ನಾವು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಜೀವನವೆಂಬ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಪ್ರವಾಹ, ಸುಳಿ, ಅಲೆಗಳ ನಡುವೆ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಬಳಿಸಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈಜು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈಜು ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮದೇ ತಪ್ಪು. ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಉಣ್ಣುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಈ ಜೀವನದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈಜುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುವ ತಾಯಂದಿರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಾನೇ ಇದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಈಜು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದೆಂತು? ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ದೂರುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯ.

ವಿವೇಕಾನಂದರ ಉದ್ಬೋಧಕ ನುಡಿಗಳಿವು: “ಯಾರು ಅನ್ಯರನ್ನು ದೂರುತ್ತಾರೋ (ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.) ಅಸಹಾಯಕರೂ, ಆಲೋಚಿಸಲಾರದವರೂ ಆದ ಅವರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದುಃಖಿಗಳು. ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ತಾವೇ ಆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇತರರನ್ನು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾರದು. ಇತರರನ್ನು ದೂರಿ ತಾವು ಮತ್ತಷ್ಟು ದುರ್ಬಲರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ದೂರಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ನೀವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ” (ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪು. ೪೧).

ನಾವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರುವುದರಿಂದ ನಮಗೇ ಹಾನಿ. ದೂರುವುದರ ಮೂಲಕ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ, ಮನಸ್ತಾಪಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇತರರು ನೀಡುವ ತೊಂದರೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೋಷ ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮನಃಸ್ಥೈರ್ಯದ ಕೊರತೆ. ಈ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೋಷ ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ, ನಾವು ಇಷ್ಟ ಪಡೆದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ. ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇರುವ ಶತ್ರುಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಾಣುತ್ತ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶತ್ರುಗಳು ಒಳಗಡೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಜೇಮ್ಸ್ ಅಲೆನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಕಾರಣವನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತ ಹೊರಗಡೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ” (As a Man Thinketh, p.2).

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಯಾವುದಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದುದನ್ನೇ ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನೇ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. “ಮನುಷ್ಯರು ತಾವಿಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ತಾವೇನಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಜೇಮ್ಸ್ ಅಲೆನ್ ಅದೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಇದನ್ನೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದುಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯೂ ನಮಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಟ್ಟಭಾವನೆಯೂ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಸುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ದುಃಖದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆಗಳ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಚಕ್ರಬದ್ಧಿಸಮೇತ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೂ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾರದು. ಒಂದು ಸಲ ಅದನ್ನು ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಹಿಸಲೇಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಪಾಪದಿಂದ ದೂರವಾಗಬಹುದು (ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪು. ೩೬).

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಒಳಿತು ಕೆಡಕುಗಳ ಸ್ಪಂದನಗಳು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ತೀವ್ರ ದುಷ್ಟ ಅಥವಾ ಸದ್ಭಾವನೆಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಸ್ಪಂದನಗಳನ್ನೇ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸದೆ, ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದರೆ ಆಗ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಶತ್ರುಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಹೊರಗಿನ ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.